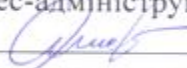

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки повітряного транспорту

ПОГОДЖЕНО
Декан факультету економіки та
бізнес-адміністрування

Сергій СМЕРІЧЕВСЬКИЙ
«13» 2023 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН
«13» 2023 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний
науковий дискурс у галузі економіки»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 051 «Економіка»
Освітньо-наукова програма: Економіка

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна, вечірня	1	90/3	10	20	-	60	-	-	диф.залик 1с
Заочна	1	90/3	6	4	-	80	-	-	диф.залик 1с

Індекс: НДФ-6-051/23– 1.3.1
НДФ-6-051з/23– 1.3.1

СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2023
		стор. 2 з 18	

Робочу програму навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки» розроблено на основі освітньої програми «Економіка» та навчальних планів НДФ-6-051/23; НДФ-6-051з/23 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили:

професор кафедри економіки повітряного транспорту, д.е.н., професор Ольга БОБК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка» (освітньо-наукова програма «Економіка») – кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № 19 від 04.09.2023 р.

Завідувач кафедри

Олена АРЕФ'ЄВА

Гарант освітньо-наукової програми

Олена АРЕФ'ЄВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 1 від 07.09.2023 р.

Голова НМРР

Анатолій ТОФАНЧУК

УЗГОДЖЕНО
Завідувач аспірантури та
докторантури

 Анжела ЛЕЛЕЧЕНКО

«21» 09 2023 р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 3 з 18	

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	6
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	8
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг	9
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг	9
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота здобувача, її зміст та обсяг	10
2.4.1. Перелік питань для підготовки до заліку.....	10
3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ	13
3.1. Методи навчання.....	13
3.2. Рекомендована література	13
4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ	15

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 4 з 18	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій щодо розроблення робочих програм навчальних дисциплін з підготовки здобувачі ступеня доктора філософії», затверджених наказом ректора від 01.06.2021 № 321/од та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі соціальних та поведінкових наук.

Метою дисципліни є формування у здобувачів теоретичних знань і практичних навичок стосовно аналізу та формалізації тенденцій розвитку та сучасного міждисциплінарного наукового дискурсу в галузі економіки.

Завдання вивчення дисципліни:

- систематизувати у здобувачів уявлення, знання щодо теорії і методології наукових досліджень;
- дослідити розвиток та міждисциплінарності наукових досліджень;
- дослідити теоретичні та методологічні здобутки в структурних перетвореннях суспільства та економіки;
- забезпечити засвоєння підходів й інструментів забезпечення економічної безпеки, засади мотиваційного стимулювання економічного розвитку;
- дослідити положення адаптивної економіки з позицій її впливу на результативність розвитку економічних систем;
- забезпечити освоєння компетенцій з цифровізації економічних систем та дослідження закономірностей розвитку інформаційного простору економіки;
- дослідити теоретико-методологічні основи інноваційного розвитку та інтелектуалізації економічних систем.

Програмні компетентності навчальної дисципліни:

ЗК05 Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 5 з 18	

міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

СК08. Здатність визначати різновиди ефектів інноваційної діяльності, вимірювати рівень інноваційного розвитку, обґрунтовувати перспективні стратегії та бізнес моделі за якими багаторівневі господарські системи визначають подальші напрями розвитку, розробляють і реалізують рішення в сучасних умовах євроінтеграції.

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямків, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

Навчальна дисципліна «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки» посідає важливе місце серед дисциплін, що викладаються здобувачам у вищих навчальних закладах. Вона тісно пов'язана із вивченням таких дисциплін, як «Філософія науки та інновацій», «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень (модуль «Економічне забезпечення наукових досліджень»)), та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Інноваційний розвиток економіки», «Економіка знань», «Проектний консалтинг», «Андрагогіка та інноваційні освітні технології вищої школи», «Математичні методи, моделі та інформаційні технології у наукових

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 6 з 18	

дослідженнях», «Фахова науково-педагогічна практика», а також проведення наукових дослідження, підготовки наукових публікацій, обґрунтування наукових ідей та ін.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни «Тенденції економічного розвитку та сучасні досягнення міждисциплінарного наукового дискурсу» є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення контрольної роботи та аналіз результатів їх виконання.

Тенденції економічного розвитку та сучасні досягнення міждисциплінарного наукового дискурсу

Тема 1. Міждисциплінарні дослідження: базові принципи, теоретико-методологічні виміри. Структурні перетворення суспільства та економіки

Міждисциплінарний підхід як домінанта розвитку економічної науки та освітньої діяльності. Передумови та головні підходи в крос-дисциплінарних дослідженнях. Міждисциплінарні підходи до вивчення науки. Просторова економіка в контексті міждисциплінарних досліджень: еволюція теоретико-методологічних засад. Інформаційно-комунікаційні технології в структурі міждисциплінарного навчання.

Поняття трансформаційного процесу як соціально-економічного феномену. Структурні зрушення суспільства та економіки. Типологія трансформаційного процесу. Глобалізаційні виклики як передумови трансформації розвитку світової економіки. Методичні підходи до оцінки структурної трансформації. Стратегічні пріоритети розвитку економіки України в контексті євроінтеграції. Моделювання структурної трансформації економіки України. Механізм структурної трансформації моделі розвитку економіки. Провідні технологічні тенденції та можливі наслідки Четвертої промислової революції. Принципи стратегічно орієнтованої національної економічної політики України в епоху кардинальних глобальних структурних змін. Місце авіапідприємств в умовах глобальних структурних змін..

Типи теоретичного синтезу та їх дослідницький потенціал в міждисциплінарних соціальних дослідженнях. Просторова економіка в контексті міждисциплінарних досліджень: еволюція теоретико-методологічних засад. Інформаційно-комунікаційні технології в структурі міждисциплінарного навчання. Міждисциплінарний підхід до вивчення міжнародних відносин. Перспективи реалізації в Україні інноваційної

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 7 з 18	

економічної моделі: глобальний підхід. Міждисциплінарні дослідження міжнародної трудової міграції.

Тема 2. Економічна безпека, як об'єкт мотиваційного стимулювання та превентивної економіки

Теоретико-методологічні засади забезпечення економічної безпеки. Економічний розвиток в умовах безпекових викликів та конкуренції. Діагностика системи економічної безпеки та детермінант її розвитку.

Мотивація суб'єктів господарської діяльності в забезпеченні економічної безпеки. Процес мотивування шляхом використання дієвих стимулів з метою досягнення економічної безпеки підприємства. Превентивна економіка та прогнозування змін

Механізм антикризового регулювання в умовах забезпечення економічної безпеки підприємства. Роль антикризових стратегій в забезпеченні економічної безпеки. Оцінка ефективності стратегічних і тактичних антикризових рішень в умовах забезпечення економічної безпеки.

Тема 3. Адаптивна економіка як концепція економічного розвитку

Адаптація та адаптивність як економічні категорії. Сутність адаптивної економіки як нової моделі економіки. Адаптивність економіки відповідно до показників економічного розвитку. Сучасні теорії економічного розвитку та застосування положень концепції адаптивної економіки. Інститути регулювання економіки та їх роль у формуванні адаптивної економіки. Процес адаптації економіки під впливом інституційного й ринкового регулювання. Фінансові кризи як фактор формування адаптивної економіки. Адаптивні системи управління підприємством та їх принципи. Адаптація до умов зовнішнього середовища діяльності підприємства. Прогнозування як елемент управління ресурсами підприємства. Застосування адаптивних моделей для прогнозування чистого доходу від реалізації продукції.

Тема 4. Цифрова економіка та її вплив на розвиток інформаційного суспільства

Поняття цифрової економіки та ринку цифрових послуг. Проблеми розвитку цифрової економіки в Україні. Інформаційно-комунікаційні технології. Вплив технологічних змін на економічний розвиток. Детермінанти економічного розвитку в умовах цифрової економіки. Цифрові технології і створення робочих місць.

Цифрова економіка як ефективна основа розвитку системи державного управління, економіки, бізнесу, соціальної сфери, суспільства. Оцінка впливу цифрової економіки на економічне зростання через застосування ІКТ.

Ринок ІТ-праці в Україні. Інституційно--правове оформлення розвитку цифрової економіки в Україні. Оцінка впливу цифрової економіки на економічне зростання авіапідприємств.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 8 з 18	

Тема 5. Наукові засади інтелектуалізація та інноваційного розвитку економічних систем

Періодизація інтелектуалізації економічних систем. Наукові підходи до інтелектуалізації економіки. Форми та технології інтелектуалізації економіки. Детермінанти інтелектуалізації економічних систем. Інвестування у інтелектуалізацію підприємств, як механізм економічного розвитку. Сучасні тенденції інвестиційної активності підприємств та їх. Стратегічно-тактичні пріоритети та обґрунтування стратегій інтелектуалізації підприємств.

Історичні етапи трансформації інноваційної теорії в розвитку економічних досліджень. Інноваційний розвиток, як детермінанта зміни етапів індустріалізації, технологічних укладів, трансформації економічних систем. Концепції інноваційного розвитку. Інноваційна стратегія розвитку: сутність, обґрунтування та впровадження. Методичне забезпечення проектування моделей інноваційного розвитку економічних систем. Міждисциплінарність моделювання проєктів інноваційного розвитку.

Інтелектуальний потенціал як основа інноваційного розвитку. Оцінювання інтелектуального потенціалу підприємств. Ланцюг впливу інтелектуалізації на процес інноваційного розвитку. Інституційне регулювання процесів інтелектуалізації та інноваційного розвитку економіки.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Тенденції економічного розвитку та сучасні досягнення міждисциплінарного наукового дискурсу										
1.1	Міждисциплінарні дослідження: базові принципи, теоретико-методологічні виміри. Структурні перетворення суспільства та економіки	1 семестр				1 семестр				
		16	2	2 2	10	15			15	
1.2	Економічна безпека, як об'єкт мотиваційного стимулювання та превентивної економіки	16	2	2 2	10	10			10	
1.3	Адаптивна економіка як концепція економічного розвитку	16	2	2 2	10	17	2		15	

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 9 з 18	

1.4	Цифрова економіка та її вплив на розвиток інформаційного суспільства	16	2	2 2	10	19	2	2	15
1.5	Наукові засади інтелектуалізація та інноваційного розвитку економічних систем	14	2	2	10	18	2	1	15
1.6	Підсумкова семестрова контрольна робота	12		2	10	11		1	10
Усього за навчальною дисципліною		90	10	20	60	90	6	4	80

2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Лекції	СРС	Лекції	СРС
1	2	3	4	5	6
1.1	Міждисциплінарні дослідження: базові принципи, теоретико-методологічні виміри. Структурні перетворення суспільства та економіки	1 семестр		1 семестр	
		2	5		5
1.2	Економічна безпека, як об'єкт мотиваційного стимулювання та превентивної економіки	2	5		5
1.3	Адаптивна економіка як концепція економічного розвитку	2	5	2	5
1.4	Цифрова економіка та її вплив на розвиток інформаційного суспільства	2	5	2	5
1.5	Наукові засади інтелектуалізація та інноваційного розвитку економічних систем	2	5	2	10
Усього за навчальною дисципліною		10	25	6	30

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Практ. заняття	СРС	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
1.1	Міждисциплінарні дослідження: базові принципи, теоретико-методологічні виміри. Структурні перетворення суспільства та економіки	1 семестр		1 семестр	
		4	5		10
1.2	Економічна безпека, як об'єкт мотиваційного стимулювання та превентивної економіки	4	5		5
1.3	Адаптивна економіка як концепція економічного розвитку	4	5		10

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 10 з 18	

1	2	3	4	5	6
1.4	Цифрова економіка та її вплив на розвиток інформаційного суспільства	4	5	2	10
1.5	Наукові засади інтелектуалізація та інноваційного розвитку економічних систем	2	5	1	5
1.6	Підсумкова семестрова контрольна робота	2	10	1	5
Усього за навчальною дисципліною		20	35	4	50

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота здобувача, її зміст та обсяг

№ п/п	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	25	30
2.	Підготовка до практичних занять	25	40
3.	Підготовка до модульної контрольної роботи	10	
4.	Підготовка до підсумкової семестрової контрольної роботи		10
Усього за навчальною дисципліною		60	80

2.4.1. Перелік питань для підготовки до заліку

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до заліку, розробляються провідним викладачем, затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома здобувачів. Серед них:

1. Міждисциплінарна методологія: базові принципи
2. Типи теоретичного синтезу та їх дослідницький потенціал в міждисциплінарних соціальних дослідженнях
3. Геоелектроніка в контексті міждисциплінарних досліджень: еволюція теоретико-методологічних засад
4. Міждисциплінарні платформи стартап-проектів
5. Інформаційно-комунікаційні технології в структурі міждисциплінарного навчання
6. Міждисциплінарний підхід до вивчення міжнародних відносин
7. Перспективи реалізації в Україні інноваційної економічної моделі: глобальний підхід
8. Міждисциплінарні дослідження міжнародної трудової міграції
9. Структурні перетворення суспільства та економіки
10. Поняття трансформаційного процесу як соціально-економічного феномену
11. Типологія трансформаційного процесу
12. Глобалізаційні виклики як передумови трансформації розвитку світової економіки

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 11 з 18	

13. Методичні підходи до оцінки структурної трансформації
14. Моделювання структурної трансформації економіки України
15. Механізм структурної трансформації моделі розвитку економіки
16. Провідні технологічні тенденції та можливі наслідки Четвертої промислової революції
17. Принципи стратегічно орієнтованої національної економічної політики України в епоху кардинальних глобальних структурних змін
18. Мотивація основних суб'єктів діяльності в забезпеченні економічної безпеки підприємства
19. Проблеми розроблення мотиваційного механізму на підприємствах як основа економічної безпеки підприємств
20. Використання людського фактора шляхом активізації діяльності працівників, створення дієвих мотивів і стимулів у механізмі господарювання
21. Процес мотивування шляхом використання дієвих стимулів з метою досягнення економічної безпеки підприємства
22. Мотивація праці як соціально-економічна основа поведінки та активізація зусиль персоналу, що спрямовані на забезпечення економічної безпеки підприємства.
23. Механізм антикризового управління в умовах забезпечення економічної безпеки підприємства
24. Антикризові організаційні заходи щодо забезпечення економічної безпеки підприємства
25. Антикризові механізми фінансової стабілізації в умовах забезпечення економічної безпеки
26. Роль стратегії в антикризовому управлінні як основи економічної безпеки підприємств
27. Оцінка ефективності стратегічних і тактичних рішень антикризового управління в умовах забезпечення економічної безпеки
28. Адаптація та адаптивність як економічні категорії
29. Сучасні теорії економічного розвитку та їх вплив на формування адаптивної економіки
30. Інститути регулювання економіки та їх роль у формуванні адаптивної економіки
31. Процес адаптації економіки під впливом регулювання економіки
32. Прогнозування як елемент управління ресурсами підприємства
33. Застосування адаптивних моделей для прогнозування чистого доходу від реалізації продукції
34. Характеристика постіндустріальної епохи
35. Третя хвиля глобалізації. Єдиний цифровий ринок. Поняття цифрової економіки

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 12 з 18	

36. Основні загрози та ризики цифровізації
37. Проблеми розвитку цифрової економіки в Україні. Цифрові адженди. Інформаційно-комунікаційні технології
38. Продукти цифрової економіки. Вплив технологічних змін на економічний розвиток. Ринок ІТ-праці в Україні
39. Цифрові технології і створення робочих місць. Чинники, що сприяють розвитку цифрової економіки
40. Цифрова економіка як ефективна основа розвитку системи державного управління, економіки, бізнесу, соціальної сфери, суспільства
41. Оцінка впливу цифрової економіки на економічне зростання через застосування ІКТ
42. Інституційно-правове оформлення розвитку цифрової економіки в Україні
43. Підприємництво та бізнес в ринковій економіці
44. Розробка концепції бізнесу. Формування ідей бізнесу та їх обґрунтування
45. Формування ідей бізнесу та їх обґрунтування: створення нового підприємства «знуля», придбання діючого бізнесу, придбання франшизи
46. Передумови та перспективи розвитку сучасного бізнесу на основі аутсорсингу
47. Передумови розвитку міжнародного бізнесу в Україні. Інтернаціоналізація економіки України.
48. Інновація як пріоритетна категорією функціонування сучасних підприємств
49. Інтелектуалізація як інструмент для створення нових можливостей та фактор забезпечення розвитку економіки
50. Інноваційні моделі розвитку сучасних підприємств. Інноваційна стратегія розвитку
51. Роль людського капіталу як рушійної сили соціально-економічного розвитку
52. Інтелектуальний потенціал як основа інноваційного розвитку
53. Оцінювання інтелектуального потенціалу підприємств
54. Ланцюг впливу інтелектуалізації на процес інноваційного розвитку: інвестиції у людський капітал, інтелектуалізація як інструмент для створення нових можливостей, інтелектуалізація як інструмент для створення нових можливостей, інновація як процес якісних змін та результат винахідництва, економічне зростання, підвищення конкурентоспроможності
55. Передумови інтелектуалізованого інноваційного розвитку сучасних підприємств.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 13 з 18	

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу; репродуктивний метод; дослідницький метод.

Крім того здобувачам надаються індивідуальні консультації (як при зустрічі викладача зі здобувачем так і через інтернет).

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів під час вивчення дисципліни застосовуються навчальні технології: робота в малих групах, семінар-дискусія, мозкова атака, кейс, презентація тощо.

3.2. Рекомендована література

3.2.1. Адаптивне управління підприємствами в умовах неотехнологічного відтворення. колективна монографія за заг. ред. О.В. Ареф'євої Київ, НАУ, 2020. 260 с.

3.2.12 Ареф'єва О.В., Смерічевський С.Ф., Луцький М.Г., Вовк О.М., Ковальчук А.М., Пілецька С.Т., Сімкова Т.О., Сафонік Н.П. Антикризове та вартісно-орієнтоване управління: підручник за ред. Ареф'євої О.В. К.: НАУ, 2023. 250 с.

3.2.3. Вовк О.М. Детермінанти модернізації підприємств інфраструктурної сфери: теорія, методологія, практика. Київ, ФОП Маслаков, 2020. 480 с.

3.2.4. Міжнародна фінансова система: підручник за ред. Кочеткова В.Н. К.: НАУ, 2023. 268 с.

3.2.5. Основи наукових досліджень: навчальний посібник./ Сінчук О.М., Берідзе Т.М., Барановська М.Л., Данілін О.В., Кальмус Д.О. Кременчук.: ПП Щербатих. 2022. 196 с.

3.2.6. Стійкий розвиток підприємств у міжнародному економічному просторі: Монографія. За редакцією Ареф'євої О.В. К.:НАУ, 2018. 260 с.

3.2.7. Тимошук О.М., Кучерук Г.Ю., Вовк О.М., Мельник О.В. Якість логістизації транспортних послуг: інвестиційний аспект. Київ, ТОВ «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2020. 214с.

3.2.8. Ареф'єва О. В., Ковальчук А. М. Забезпечення економічної безпеки підприємства через мотивацію персоналу до стратегічних змін. *Проблеми економіки*. 2020. №4. С. 126-133. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-4-126-133>

3.2.9. Ареф'єва О.В., Вовк О.М., Дмитрик Х.Ю. Стратегічні орієнтири реалізації інноваційного потенціалу транспортних підприємств при відбудові

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 14 з 18	

економіки. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2022. № 3 (36). С. 40-44. <https://doi.org/10.32782/easterneurope.36-6>

3.2.10. Ареф'єва О.В., Ковальчук А. М., Загайна С.Ю. Дослідження підходів формування економічного потенціалу підприємства у контексті транспарентності розвитку інвестиційних процесів. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2023. №3(83). С. 131-139. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/83.131>

3.2.11. Вовк О.М. Формування інноваційного потенціалу підприємств в умовах цифровізації регіональних економічних систем. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. Том 21 № 3(52). 2022 С. 64-67.

3.2.12. Вовк О.М., Ковальчук А. М., Сафонік Н. П. Проектування векторів відновлення інфраструктури вантажних перевезень. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. №7 (21). С. 219-232. DOI:[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-7\(21\)-219-232](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-7(21)-219-232)

3.2.13. Ковальчук А. М. Чинники стратегічного управління економічною безпекою підприємства в умовах змін. *Економічний вісник НТУУ "КПІ"* 2021. №18 С. 88-93 <https://doi.org/10.20535/2307-5651.18.2021.247231>

3.2.14. Лелеченко А. П. Еволюція нормативно-правових засад забезпечення сталого розвитку України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 15-16. С. 132–137. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.15-16.132

3.2.15. Пілецька С.Т., Коритько Т. Ю. Методика комплексної оцінки антикризового потенціалу підприємства. *Економіка промисловості*. 2019. №3(83). С. 76 – 92.

3.2.16. Пілецька С.Т., Ткаченко Є.В. Формування стратегії інноваційного розвитку підприємства «Економічні студії» Випуск 1 (27) березень 2020 р. С.146 – 151

3.2.17. В., Пілецька С. Т. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. *Бізнес Інформ*. 2022. №6. С. 108–117.

3.2.18. Aleksandra Kuzior, Olena Arefieva, Olha Vovk, and Paulina Brożek Innovative Development of Circular Systems While Ensuring Economic Security in the Industry. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity* . 2022, 8(3), 139; <https://doi.org/10.3390/joitmc8030139>
<https://doi.org/10.3390/joitmc8030139>

3.2.19. G. Kucheruk, O. Vovk, N. Kovalenko, V. Romakh, V. Shevchenk Modernization Processes Development in the Implementation of Intellectual Capital in a Crisis. *Economic Affairs*, Vol. 68, No. 01, pp. 569-581 DOI: 10.46852/0424-2513.1.2023.26. <http://ndpublisher.in/admin/issues/EAv68n1z.pdf>
(SCOPUS)

3.2.20. Korytko T., Bryll I., Piletska S., Arefieva O., Arefiev S. Strategy of innovative development of an enterprise on the basis of evaluation of its intellectual

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 15 з 18	

capital. *Scientific Bulletin of National Mining University*. 3(183). 2021. p. 134-137.

<https://doi.org/10.33271/nvngu/2021-3/134>

3.2.21. Kuzior A, Arefieva O, Kovalchuk A, Brožek P, Tytykalo V. Strategic Guidelines for the Intellectualization of Human Capital in the Context of Innovative Transformation. *Sustainability*. 2022; 14(19):11937.

<https://doi.org/10.3390/su141911937>

3.2.22. Popelo O., Arefiev S., Rogulska O., Rudnitska K., Derevianko D. Higher education as a determinant of sustainable development. *Revista de la universidad del zulia*. 3ª época. Año 13 N° 38, 2022. P. 734-746.

3.2.23. Reshetnikova, I., Smerichevskiy, S., Vovk, O., & Astakhov, K. (2022). Assessment of effectiveness of modernization of transport enterprises in the context of analysis of innovation determinant Marketing and Management of Innovations, 4, 237-252. <https://doi.org/10.21272/mmi.2022.4-19>

<https://mmi.fem.sumdu.edu.ua/journals/2021/4/237-252>

3.2.24. Vovk O., Kravchenko M., Popelo O., Tulchynska S., Derhaliuk M. Modeling the choice of the innovation and investment strategy for the implementation of modernization potential. *Transactions on systems and control*. Vol. 16, 2021. Pp. 430-438.

URL: <https://wseas.com/journals/sac/2021.php>, <https://doi.org/10.37394/23203.2021.16.38>

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>

3.3.2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3.3.3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

3.3.4. Методичні розробки кафедри (в електронному вигляді).

3.3.5. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 16 з 18	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗДОБУВАЧЕМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної здобувачем навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна, вечірня форма	Заочна форма навчання
Виконання завдань на практичних заняттях	1 семестр	1 семестр
	106×6=60	106×4=40
<i>Для допуску до виконання контрольної роботи №1 аспірант має набрати не менше</i>	31 бал	-
Виконання контрольної роботи	20	-
<i>Підсумкова семестрова контрольна робота</i>		40
Залік	20	20
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах				Оцінка за національною шкалою
Виконання завдань на практичних заняттях	Залік	Виконання контрольної роботи	Підсумкова семестрова контрольна робота	
9-10	18-20	18-20	36-40	Відмінно
8	15-17	15-17	30-35	Добре
6-7	12-14	12-14	24-29	Задовільно
менше 6	менше 12	менше 12	менше 24	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих здобувачем за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до екзаменаційно-залікової відомості.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 17 з 18	

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкових модульних рейтингових оцінок
в балах оцінкам за національною шкалою

		Залік	Оцінка за національною шкалою
Денна, вечірня форма навчання Заочна форма навчання			
72-80		18-20	Відмінно
60-71		15-17	Добре
48-59		12-14	Задовільно
менше 48		менше 12	Незадовільно

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки здобувача, наприклад, так: **92/Відм./А**, **87/Добре/В**, **79/Добре/С**, **68/Задов./D**, **65/Задов./E** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до академічної довідки про виконання освітньо-наукової програми.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Тенденції розвитку та сучасний міждисциплінарний науковий дискурс у галузі економіки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2024
		стор. 18 з 18	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				